

Bilag til Bet. o. F. t. midlert. L. om off. Tilsyn med visse Virksomheder.

til Støtte for den paa Sædvaneretten støttede Lære, nemlig at man ikke bør berøve nogen Frugterne af hans Dygtighed, havde langt større Vægt i hine Dage, da den gældende Ordning af Lærlingeforholdet forhindrede den enkelte i frit at gaa over fra een Virksomhed til en anden.

Spørgsmaalet, om en bestemt Kontrakt er i Strid med en Samfundsinteresse, er ofte og maa ofte være meget indviklet og vanskeligt. Ikke desto mindre behandles det — som det synes med mindre god Grund — som et rent juridisk Spørgsmaal og afgøres af en Dommer, der ikke behøver at være og efter al Sandsynlighed ikke er inde i økonomiske Spørgsmaal, og som tilmed i Almindelighed ikke har de Data til sin Raadighed, som han burde have, hvis han skulde kunne danne sig en fornuftig Mening om Sagen.

Naar det antages, at Spørgsmaalet skal afgøres af en Dommer, er det i øvrigt mærkeligt, at Dommeren ikke kan afhøre Vidner til Sagens Oplysning — hvilke dog antages af nogle.

Straffende Forholdsregler. Saadanne var meget i Brug i forrige Tider. Lovene om Forprang, Kornpugning og „Hamstring“ indeholdt Bestemmelser, hvorefter de, der overtraadte Loven, blev strengt straffet. Den amerikanske Lovgivning (f. Eks. Sherman Act) fastsætter svære Bøder, og det samme gælder om den australske Lovgivning. Det er ogsaa utvivlsomt, at hvis de her foreslaaede Love maatte blive overtraadt, hvis der beregnedes ublu Omkostninger, eller nogen uberettiget favoriseredes, bør der paalægges Bøder afpassede efter den ved den ulovlige Fremfærd vundne Fordel.

E. Illoyal Konkurrence. Der er en Del af vort Emne, som ikke bør lades ude af Betragtning, det er: den illoyale Konkurrence. I alle Lande er det Spørgsmaal kommet frem: „Gives der nogen retlig Grænse for Konkurrence? Kan den udøves, uden at Loven krænktes, selv om dens Motiv er nok saa ondt fra et moralsk Standpunkt betragtet, saa længe der blot ikke foreligger „Tab“ eller „Skade“ i juridisk Forstand? Kan f. Eks. A ved systematisk Undersalg, uden at han har Fordel af Salget, ødelægge B's Forretning, uden at denne har noget Retsmiddel mod ham?“ — Domstolenes Afgørelser synes at gaa i Retning af at besvare Spørgsmaalet bekræftende.

Den nævnte af de engelske Domstole fulgte Praksis synes at være i Strid med amerikanske Retsafgørelser og mod Sherman Act saavel som mod tysk Ret, der tillader Domstolenes Skøn et vidt Spillerum, hvor det drejer sig om at afgøre, om der foreligger „illoyal Konkurrence“. Den nævnte Praksis strider ogsaa mod den moderne Lovgivning i vore „Dominions“, jfr. f. Eks. den australske Lov om Beskyttelse af Australiens Industri (1906—10), der fastsætter Straf for den, som ved „illoyal Konkurrence“ tilintetgør nogen australsk Industri eller gør den Skade eller foretager nogen hertil sigtende Handling.

F. Domstole og Procedure. Bestemmelsen herom tillægger jeg større Vægt end Forslag om Bøder eller andre Straffe. Saa længe Domstolenes Hverv helt og udelukkende er at afgøre, om en Kontrakt af den eller den Art, hvis Gyldighed har været Genstand for Prøvelse gennem en hel Række af bindende Retsafgørelser, indeholder en (retsstridig) Indskrænkning af anden Mands frie Erhverv, kan den nuværende Procedure, den nuværende Form for Domme og de nuværende Retter nok gaa an. Men det modsatte vil blive Tilfældet, hvis de Spørgsmaal, der skal undersøges, hviler paa udviklede økonomiske Problemer, hvilket de ofte maa, hvis de her fremsatte Forslag tages til Følge. En Dommer, der er udrustet med den Erfaring, han har høstet fra Skranken og Dommersædet, vil ikke have de fornødne Forudsætninger for at kunne anstille en virkelig Undersøgelse af de nævnte Problemer — og en Jury endnu mindre. Den Tanke er da fremsat, at bortset fra mere simple Sager vilde en Domstol kunne gøre Fyldest, der var sammensat omtrent som Jernbanekommissionen. Mulig vilde det undertiden være nødvendigt at nedsætte en speciel Kommission. Og